

Nyt fra OSCE-missionen

Drøftelser om europæisk sikkerhed. "Korfu-processen"

På det uformelle OSCE-udenrigsministermøde i Korfu den 23. – 24. juni 2009, hvor emnet var europæisk sikkerhed i bred forstand og herunder præsident Medvedevs tanker om en ny europæisk sikkerhedsstruktur, var der som tidligere meddelt meget begrænset støtte til det russiske forslag om at udarbejde en ny traktat herom. Der kunne derimod konstateres bred opbakning til et forslag om i OSCE at indlede en bredere dialog om europæisk sikkerhed. I lyset heraf har det græske OSCE-formandskab fra begyndelsen af september og i tiden op til ministerrådsmødet i Athen den 1.- 2. december under betegnelsen "Korfu-processen" indkaldt til en række (foreløbig 10) uformelle møder på ambassadørniveau i Wien. Fra formandskabets side lægges der op til, at man her skal have en åben og bred gennemgang af situationen inden for alle OSCE's tre dimensioner, med særlig fokus på aktuelle trusler for sikkerheden. Det er hensigten, at møderækken skal munde ud i anbefalinger til ministerrådsmødet om en køreplan, omfattende såvel substansemner som organisatoriske spørgsmål, for en mere formel dialog om europæisk sikkerhed, som forudses at gå i gang efter ministerrådsmødet.

Ved "Korfu-processens" indledende møde redegjorde man fra EU's side for en række principielle synspunkter vedrørende sin deltagelse i den kommende dialog:

- Man er indstillet på at deltage aktivt og konstruktivt i dialogen m.h.p. at overvinde eksisterende problemer og genetablere tilliden.
- Dialogen forudsættes at bygge videre på det eksisterende OSCE-acquis under ét, herunder organisationens brede sikkerhedsbegreb (OSCE+ og ikke OSCE à la carte)
- Dialogen forudses forankret i OSCE.
- Den nuværende europæiske sikkerhedsarkitektur (organisationer, - forpligtelser og principper) findes grundlæggende at være tilfredsstillende og tilstrækkelig, men EU er åben over for muligheden af at undersøge, hvorvidt der måtte være behov for at styrke og/eller tilpasse eksisterende strukturer.

På de første møder har der i øvrigt kunnet konstateres stor opbakning til den foreslåede proces og bred enighed om, at grundlaget for det videre arbejde skal være det eksisterende OSCE-acquis. Imidlertid fremgik det også, at Rusland tilsyneladende ikke har

opgivet sit ønske om snarest at få indledt særlige (parallelle) drøftelser om præsidentens forslag om en traktat vedrørende en ny europæisk sikkerhedsarkitektur, koncentreret om den militære dimension.

OSCE-konference om sikkerhedsimplikationer af klimaforandringer

Konferencen, der var arrangeret af det græske OSCE-formandskab i samarbejde med det rumænske udenrigsministerium og OSCE's koordinator for økonomiske og miljømæssige spørgsmål, blev afholdt i Bukarest den 5.-6. oktober 2009. Udover repræsentanter fra OSCE-stater deltog EU-Kommissionen, Det europæiske Miljøagentur, UNECE, samt diverse NGO'er.

Danmarks OSCE-ambassadør John Bernhard fungerede som ordstyrer for første session af konferencen og bidrog desuden med en orientering om situationen op til COP 15. Herudover kredsede indlæggene om miljø- og sikkerhedsproblemer navnlig i Centralasien og Sydkaukasus - i lyset af klimaforandringer.

Ydermere blev der holdt et amerikansk oplæg, der præsenterede muligheder for at benytte flyvningerne indenfor rammen af open-skies-traktaten til indsamling af oplysninger om konsekvenser af klimaforandringerne.

Konferencen i Bukarest er et udtryk for OSCE's stigende fokus på sikkerhedsimplikationer af klimaforandringer, en problemstilling, der også forventes at blive taget op ved det 17. OSCE-udenrigsministtermøde i Athen, som finder sted i begyndelsen af december i år. Det græske formandskab har tilkendegivet, at man vil tilstræbe en ministerrådsbeslutning på området. Som bekendt strandede et tilsvarende forsøg sidste år på russisk modstand.

Forebyggelse af menneskehandel drøftet på OSCE-konference

Over 250 eksperter fra myndigheder, internationale organisationer og NGO'er deltog den 14. og 15. september i en OSCE-konference i Wien om menneskehandel. Konferencen var arrangeret af OSCE's særlige repræsentant for bekæmpelse af menneskehandel og fokuserede på, hvordan man bedst forebygger menneskehandel. Den finansielle krises indflydelse på menneskehandel, mediernes rolle i forebyggelse, og udveksling af bedste praksis var nogle af de emner, der blev drøftet under konferencen.

Det fremgik på konferencen, at forebyggelse af menneskehandel hæmmes af manglende faktisk viden på området. Samtidig var der stor risiko for, at den finansielle krise

forværrer situationen for udsatte personer, som af desperation kan blive til nemmere ofre for menneskehandel.

Fra dansk side deltog blandt andet Indenrigs- og Socialministeriet, Beskæftigelses- og Ligestillingsministeriet, Center mod Menneskehandel under Servicestyrelsen, samt repræsentanter fra NGO'erne Pro Vest og Reden (the Nest International).

Det græske formandskab forventes på baggrund af konferencen at fremsætte forslag til en ministerrådsbeslutning om styrkelse af OSCE's indsats for at forebygge menneskehandel, til vedtagelse på udenrigsministermødet i Athen til december.

Det årlige gennemførelsesmøde under den menneskelige dimension

OSCE afholdt den 28. september – 9. oktober det 14. årlige gennemførelsesmøde (HDIM) i Warszawa. Mødet havde til formål at gennemgå deltagerstaternes overholdelse af OSCE-forpligtelser inden for alle områder af den menneskelige dimension, og havde i år tre særlige dage med de udvalgte emner menneskerettighedsundervisning, ytringsfrihed og frie medier, samt roma og Sinti.

Mødet var velbesøgt med hele 349 tilmeldte NGO'er. Særligt mange NGO'er kom fra Centralasien, hvilket gav sig udslag i en omfattende kritik af disse lande. Mens der på mødet var fokus på menneskerettighedskrænkelser i alle deltagerstater, var det særligt SNG-staterne der var genstand for kritik fra NGO-siden og andre deltagerstater.

Mødet var desuden præget af russisk vrede over deltagelse af Tjetjensk Venskabsforening, der udmøntede sig i gentagne udvandring fra russisk side under mødet, og russisk trussel om blokering af afholdelse af næste års gennemførelsesmøde.

Repræsentanter for OSCE's Parlamentariske Forsamling præsenterede på mødet forskellige vedtagelser fra årsmødet i Vilnius, herunder om afskaffelse af dødsstraf. Ifølge direktøren for OSCE's kontor for demokratiske institutioner og menneskerettigheder (ODIHR) havde der i årets løb været et godt samarbejde mellem ODIHR og den parlamentariske forsamling om valgobservationer, og det ville være gavnligt at styrke samarbejdet med den parlamentariske forsamling, især om opfølgning på valgmissionerne.

I lighed med tidligere år afgav Danmark på EU's vegne indlæg om forebyggelse af tortur, dødsstraf og beskyttelsen af menneskerettighederne under terrorbekæmpelse.